

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 537/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetího (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Ján Segeč s.r.o., Skuteckého 26, Banská Bystrica, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11Co/58/2023-222 z 5. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Rovnako navrhuje priznať mu finančné zadostučinenie v sume 3 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého rozsudku vyplýva, že sťažovateľ bol ako žalovaný rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 17C/64/2022-123 z 30. marca 2023 zaviazaný zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 23 000 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne od 1. januára 2022 až do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok), vo zvyšku uplatneného nároku súd žalobu zamietol (II. výrok), žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 36 %, ktoré je sťažovateľ povinný zaplatiť (III. výrok) s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím (IV. výrok). Okresný súd priznal žalobkyni nárok z titulu bezdôvodného obohatenia s tým, že zamietnutie žaloby vo zvyšku uplatneného nároku v sume 50 000 eur s príslušenstvom odôvodnil tým, že žalobkyňa nepreukázala, že skutočne sťažovateľovi v hotovosti u neho v byte odovzdala sumu 53 000 eur, a teda nepreukázala vznik bezdôvodného obohatenia sťažovateľa v tejto sume na jej úkor. Na základe odvolaní oboch sporových strán rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvej inštancie

zmenil tak, že uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 73 000 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne od 1. januára 2022 až do zaplatenia, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku na účet žalobkyne, a žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako i nárok na náhradu trov odvolacieho konania, a to v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie v nevyhovujúcej časti rozsudku dospel k nesprávnym skutkovým záverom o výške bezdôvodného obohatenia sťažovateľa a následne aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu danej veci, keď žiadnym spôsobom nevyhodnotil žalobkyňou predloženú komunikáciu strán sporu cez aplikáciu WhatsApp, ktorá preukazovala tvrdenia žalobkyne o výške sumy, ktorú poskytla sťažovateľovi a ktorú krajský súd považoval spolu s ďalšími nepriamymi dôkazmi za nosný dôkaz oprávnenosti žalobkyňou uplatneného nároku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) Odôvodnenie napadnutého rozsudku vykazuje znaky arbitrárnosti a nie je preskúmateľné. Krajský súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uvádza argumenty v rozpore s pravidlami logiky a skutočnosti zistené na základe vykonaného dokazovania si prispôbuje tak, aby odôvodňovali jeho záver o dôvodnosti žaloby.
- b) Krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkou nezákonnosti predloženej komunikácie ako „kľúčového“ dôkazu, ktorý bol predložený bez súhlasu sťažovateľa, a krajský súd nevykonal test proporcionality a ani nevysvetlil, prečo tak neurobil.
- c) Krajský súd sa nevysporiadal s námietkou, že vzájomná komunikácia sporových strán nebola predložená v takej forme, ktorá by nevzbudzovala pochybnosti o jej obsahu a účastníkoch.
- d) Krajský súd sa nevysporiadal ani s ďalšou námietkou, ktorá bola relevantná pre jeho rozhodnutie, a to tou, že žalobkyňa nedisponovala dostatočnou hotovosťou, ktorú mala odovzdať sťažovateľovi.
- e) Záver krajského súdu o tom, že nepriame dôkazy nepripúšťajú iný záver, je v rozpore s vykonaným dokazovaním a so zisteným skutkovým stavom, pričom krajský súd sa nevysporiadal s existenciou dôkazov pripúšťajúcich iný záver.
- f) Napadnutý rozsudok je prekvapivý, keďže v ňom absentuje akákoľvek snaha odvolacieho súdu vysporiadať sa s právne a so skutkovo relevantnými otázkami, na ktoré poukazoval sťažovateľ vo svojich námietkach.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý je podľa sťažovateľa nepreskúmateľný, arbitrárny a nedostatočne odôvodnený, keďže krajský súd sa v ňom nevysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľa.

5. Ústavou vymedzená právomoc ústavnému súdu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný

súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ pred tým, ako požiada o ústavnú ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom (ďalej len „CSP“) ustanovenými procesnými úkonmi (m. m. I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

6. Z ústavnej sťažnosti, ako aj vykonaného zisťovania ústavným súdom vyplýva, že sťažovateľ sa v súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu obrátil priamo na ústavný súd bez toho, aby proti nemu podal dovolanie. V ústavnej sťažnosti sa k nepodaniu dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu nijakým spôsobom nevyjadril.

7. Argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k tvrdenému neoprávnenému zásahu do práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu je založená na namietanej nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti napadnutého rozsudku a absencii jeho riadneho odôvodnenia.

8. V § 420 CSP sú taxatívne vypočítané procesné vady konania takého stupňa závažnosti, pre ktoré je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu v merite veci alebo rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP je tak založená na princípe univerzality, čo znamená, že dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie skončilo, prípadne ktorým sa rozhodlo v merite veci.

9. Obsah normatívneho textu v § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia ich práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý súdny proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Medzi čiastkové práva tvoriace právo na spravodlivý proces patria aj právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia a zákaz svojvoľného (arbitrárneho) postupu súdu.

10. Ústavný súd v danej súvislosti konštatuje, že sťažovateľom predostretá argumentácia vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozhodnutia obsahovo korešponduje s dovolacím dôvodom zakotveným v § 420 písm. f) CSP. Ústavný súd tak zastáva názor, že pred podaním ústavnej sťažnosti sťažovateľ mohol a mal namietat porušenie svojich práv uvedenými vadami napadnutého rozhodnutia krajského súdu v dovolaní, ktorého prípustnosť mohol odôvodniť na pôdoryse § 420 písm. f) CSP (pozri aj IV. ÚS 154/2020, II. ÚS 339/2020, III. ÚS 352/2021, I. ÚS 53/2023).

11. Ústavný súd si uvedomuje, že otázka posúdenia, či v konkrétnej veci sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v rámci takého konania do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Ústavný súd sa pri posudzovaní prípustnosti dovolania z pohľadu nutnosti jeho vyčerpania ako podmienky prípustnosti ústavnej sťažnosti (t. j. pri posudzovaní, či v konkrétnom prípade ide o účinný prostriedok nápravy) môže obmedziť výlučne na formálne posúdenie jeho prípustnosti. Dovolanie neprichádza do úvahy ako účinný prostriedok nápravy najmä vtedy, ak je na prvý pohľad zjavné, že dovolanie je v danom prípade neprípustné, napríklad preto, lebo to výslovne vylučuje procesná norma (napr. § 421 ods. 2 CSP, § 422 CSP a pod.). Ďalšou osobitnou výnimkou z pravidla o subsidiarite konania o ústavnej sťažnosti je situácia, ak sťažovateľ tvrdí a preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu patria na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

12. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom v situácii, keď nevyužil právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý mu zákon účinne poskytoval, t. j. nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol a mal, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o individuálnych ústavných sťažnostiach (I. ÚS 336/2018, IV. ÚS 522/2020, II. ÚS 12/2021, II. ÚS 101/2023).

13. Skutočnosť, že sťažovateľ mal k dispozícii na ochranu označených práv proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré riadne nevyužil, založila dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako neprípustnej podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jeho návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu